

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ТА ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	07 «Управління та адміністрування»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	073 «Менеджмент»
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Третій (освітньо-науковий)
ФАКУЛЬТЕТ	Економічний

Робоча програма з дисципліни «Комерціалізація наукових досліджень та трансфер технологій» для здобувачів вищої освіти економічного факультету за спеціальністю 073 «Менеджмент», третій рівень вищої освіти / Укладач Д.Ф. Крисанов. Біла Церква: БНАУ, 2019. 20 с.

Розробник: Д.Ф. Крисанов, доктор екон. наук, професор

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування
(Протокол № 1 від 28.08 2020 р.)

Завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування
кандидат екон. наук, доцент О.О. Драган

Схвалено науково-методичною комісією економічного факультету
(Протокол № 1 від 31.08 2020 р.)

Голова науково-методичної комісії,
доктор екон. наук, професор І.М. Паска

Гарант ОП «Менеджмент»
доктор екон. наук, професор І.М. Паска

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	6
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ»	7
5. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	8
6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	9
6.1. Лекції	9
6.2. Практичні заняття	11
6.3. Самостійна робота	13
6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань	14
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	16
8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	16
9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	16
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	17
11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	18
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	19

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з планом на 2020–2021 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Комерціалізація наукових досліджень та трансфер технологій» для денної форми навчання виділено 150 академічних годин (5 кредитів ECTS), у т.ч. аудиторних – 60 години (лекції – 28, практичні заняття – 30, іспит – 2), самостійна робота – 90 години.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування Показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 5	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Вибіркова	
Змістових модулів – 3	Спеціальність 073 «Менеджмент»	<i>Рік підготовки:</i>	
Індивідуальне науково-дослідне завдання - розрахункове		2-й	2-й
Загальна кількість академічних годин – 150		<i>Семестр</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача – 6		3-й	3-й
		<i>Лекції</i>	
		28 год.	6 год.
	третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти	<i>Практичні</i>	
		30 год.	6 год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		90 год.	136 год.
		Підсумковий контроль: іспит (2 год.)	

Метою вивчення дисципліни «Комерціалізація наукових досліджень та трансфер технологій» є формування у аспірантів комплексного уявлення про теоретичні та методологічні засади трансферу технологій в інноваційній сфері та оволодіння навичками його реалізації.

Вивчення цієї дисципліни направлено на формування цілісної системи знань і навиків у сфері трансферу технологій: розуміння сутності та основного категоріального апарату трансферу технологій; знання видів інновацій: технологічні інновації, екологічні інновації, організаційно-

виробничі інновації, екологічні інновації, управлінські інновації, стратегічні інновації, економічні та соціальні інновації, державно-правові інновації, інновації в духовній сфері (наука, культура, етика, освіта та ін.); вміння використовувати моделі трансферу технологій; навички використання міжорганізаційного трансферу інноваційних технологій; спроможність розробити стратегії комерціалізації конкретних розробок; навички збору, зберігання, обробки, аналізу та оцінки інформації, необхідної для системного аналізу трансферу технологій; формувати навички розробки тактики трансферу технологій; навички маркетингового аналізу інноваційного потенціалу результатів науково-дослідної діяльності; навички використання інструментів технологічного маркетингу; спроможність брати участь у розробці інноваційних методів, засобів і технологій в області маркетингової діяльності.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Комерціалізація наукових досліджень та трансфер технологій» базується на знаннях таких дисциплін, як «Методологія наукових досліджень в менеджменті» та «Сучасні методи оптимізації у прикладній економіці».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Символ результатів навчання за ОНП «Менеджмент»	Результати навчання з дисципліни «Комерціалізація наукових досліджень та трансфер технологій»
<p>ПРН 4. Володіти навичками самостійного наукового пошуку, ініціювання інноваційних міждисциплінарних наукових проєктів, креативністю, забезпечувати лідерство та повну автономність їх реалізації</p>	<p>4.1. Мати вміння управління білатеральними проєктами науково-технологічного співробітництва, розробляти алгоритм управління виконанням наукових проєктів;</p> <p>4.2. Знати рамкові програми науково-технологічного розвитку Європейського Союзу та мати навички роботи із сайтом Європейської Комісії;</p> <p>4.3. Знати наукові засади розробки проєктної ідеї, принципи пошуку партнерів проєктів, мати вміння щодо підготовки, складання і подання заявки на грант, порядку розробки проєкту кошторису витрат та бюджету проєкту;</p> <p>4.4. Вміти подання заявки; проведення її експертної оцінки; знати правові аспекти виконання міжнародних проєктів в Україні; розкрити питання захисту прав інтелектуальної власності у міжнародних проєктах.</p>
<p>ПРН 6. Мати навички міжособистісних взаємодій в міжнародному та національному середовищі з питань менеджменту та адміністрування з представниками різних фахових спільнот (науковою, освітньою, експертною), суспільством в цілому, вміти працювати в команді</p>	<p>6.1. Мати навички щодо обґрунтування економічної доцільності розвитку інноваційного підприємництва, зокрема, розробки місії, бачення, стратегії;</p> <p>6.2. Знати та вміти формувати складові системи менеджменту інноваційним підприємництвом, знати види організаційно-правових форм інноваційного підприємництва, підходи до обґрунтування механізму оподаткування, одержання ліцензій, дозволів, патентів, мати вміння до формування команди інноваційного підприємництва, розвитку персоналу.</p>
<p>ПРН 11. Мати навички щодо формулювання наукової гіпотези й завдання, планування, проведення та впровадження спеціальних наукових досліджень з огляду на ціннісні орієнтири суспільства; управління науковими проєктами та/або розробки пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності, трансферу нових знань</p>	<p>11.1. Володіти навичками щодо побудови логічної схеми дослідження та підготовки завдань на проведення дослідницького проєкту, які корелюють із принципами сталого розвитку та ціннісних орієнтирів суспільства;</p> <p>11.2. Мати вміння до розробки наукових фундаментальних та прикладних досліджень та подання їх до конкурсу МОН, ДФФР та міжнародні ранти, а також знання щодо порядку реєстрації прав на об'єкти інтелектуальної власності;</p> <p>11.3. Знати нормативно-правове забезпечення інтелектуальної власності та ліцензування та мати вміння до його практичного використання;</p> <p>11.4. Знати засади здійснення інноваційних розробок та процес трансферу інноваційних розробок та вміння його використовувати у практичній діяльності;</p> <p>11.5. Знати про особливості функціонування ринків трансферу технологій та організацій інноваційного підприємництва та навички щодо організації маркетингового забезпечення трансферу інноваційних технологій та розробок, розвитку інноваційного підприємництва.</p>

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ»

Змістовий модуль 1.

Трансфер технологій як інструмент просування інновацій

Тема 1.1. Теоретико-методологічні основи трансферу технологій.

Тема 1.2. Процес трансферу інноваційних розробок.

Змістовий модуль 2.

Нормативно-правове забезпечення інтелектуальної власності та ліцензування

Тема 2.1. Система інтелектуальної власності та набуття права на об'єкти інтелектуальної власності.

Тема 2.2. Організація використання прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Тема 2.3. Захист прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Змістовий модуль 3.

Особливості функціонування ринків трансферу технологій та організації інноваційного підприємництва

Тема 3.1. Організація маркетингового забезпечення трансферу інноваційних технологій та розробок.

Тема 3.2. Створення та розвиток інноваційного підприємництва.

Тема 3.3. Міжнародні програми та гранти як джерела фінансування інноваційних розробок.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
	Всього, годин	Аудиторні				СР	Всього, годин	Аудиторні				СР
		Разом	з них					Разом	з них			
			Лекції	Практичні	Іспит				Лекції	Практичні	Іспит	
<i>Змістовий модуль 1.</i>												
Трансфер технологій як інструмент просування інновацій												
Тема 1.1	20	10	6	4		10	17	2	1	1		15
Тема 1.2	17	7	4	3		10	16	1	1			15
Тема 1.3	13	3		3		10	17	1		1		16
Всього за модуль 1	50	20	10	10	–	30	50	4	2	2	–	46
<i>Змістовий модуль 2.</i>												
Нормативно-правове забезпечення інтелектуальної власності та ліцензування												
Тема 2.1	16	6	3	3		10	16	2	1	1		14
Тема 2.2	17	7	4	3		10	16	1	1			15
Тема 2.3	18	8	4	4		10	18	1		1		17
Всього за модуль 2	51	21	11	10	–	30	50	4	2	2	–	46
<i>Змістовий модуль 3.</i>												
Особливості функціонування ринків трансферу технологій та організації інноваційного підприємництва												
Тема 3.1	16	6	3	3		10	17	2	1	1		15
Тема 3.2	16	6	3	3		10	16	1	1			15
Тема 3.3	15	5	1	4		10	15	1		1		14
Всього за модуль 3	47	17	7	10	–	30	48	4	2	2	–	44
Разом	150	58	28	30	2	90	150	12	6	6	2	136

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1.</i>	
Трансфер технологій як інструмент просування інновацій	
Тема 1.1. Теоретико-методологічні основи трансферу технологій. Узагальнити поняття технології та трансферу технологій; розкрити пріоритетні завдання трансферу технологій у життєвому циклі інновації; охарактеризувати складові нормативно-правової бази трансферу технологій; охарактеризувати організаційно-правові форми трансферу технологій; висвітлити роль посередників у трансфері технологій та їх функції.	6
Тема 1.2. Процес трансферу інноваційних розробок. Охарактеризувати процес ідентифікації потреби в інноваційних розробках; представити розрахунок витрат, пов'язаних із розробкою та придбанням інноваційних технологій; розкрити складові інформаційної системи пошуку інноваційних ідей та розробок; узагальнити методичні підходи до порівняння та вибору інноваційних продуктів; особливості порядку ведення переговорів між продавцями та покупцями інноваційних розробок; представити процедуру укладення договору про інноваційних продуктів та технологій; подати порядок впровадження та використання інноваційних технологій.	4
Всього за модуль 1	10
<i>Змістовий модуль 2.</i>	
Нормативно-правове забезпечення інтелектуальної власності та ліцензування	
Тема 2.1. Система інтелектуальної власності та набуття права на об'єкти інтелектуальної власності. Розкрито особливості регулювання національної та міжнародної систем інтелектуальної власності; висвітлити порядок набуття права на об'єкти інтелектуальної власності в Україні; узагальнити порядок набуття права на інтелектуальну власність.	3
Тема 2.2. Організація використання прав на об'єкти інтелектуальної власності. Уточнити алгоритм відбору об'єктів інтелектуальної власності для їх комерціалізації; узагальнити методичні підходи до оцінки вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності; організація ведення бухгалтерського обліку та здійснення оподаткування на об'єкти інтелектуальної власності; охарактеризувати ліцензійні та інші договори на передачу та продаж прав на об'єкти інтелектуальної власності; складові менеджменту об'єктами інтелектуальної власності в	4

науково-дослідних установах, ЗВО та бізнесових структурах.	
Тема 2.3. Захист прав на об'єкти інтелектуальної власності. Систематизувати основні порушення прав інтелектуальної власності, їх характерні особливості та умови прояву; охарактеризувати превентивні заходи щодо порушень прав інтелектуальної власності; порядок організації захисту прав інтелектуальної власності; уточнити порядок та інструменти захисту прав інтелектуальної власності в судовому та спеціальному порядку.	4
Всього за модуль 2	11
<i>Змістовий модуль 3.</i>	
Особливості функціонування ринків трансферу технологій та організації інноваційного підприємництва	
Тема 3.1. Організація маркетингового забезпечення трансферу інноваційних технологій та розробок. Систематизувати алгоритм аналізу розвитку галузі для трансферу технологій; узагальнити стадії життєвого циклу інноваційних розробок; розкрити підходи до вивчення конкурентного середовища запропонованої інноваційних розробок та технологій; охарактеризувати алгоритм аналізу ринків збуту технологій; ідентифікація та оцінювання ризиків інноваційних технологій та продуктів.	3
Тема 3.2. Створення та розвиток інноваційного підприємництва. Розкрити складові елементи обґрунтування економічної доцільності розвитку інноваційного підприємництва: місія, бачення, стратегія; розкрити необхідність формування та складові системи менеджменту інноваційним підприємництвом; уточнити поняття технологічної зрілості; уточнити поняття бізнес-модель організації; розкрити види організаційно-правових форм інноваційного підприємництва, підходи до обґрунтування механізму оподаткування, одержання ліцензій, дозволів, патентів; подати підходи до формування команди інноваційного підприємництва, розвиток персоналу.	3
Тема 3.3. Міжнародні програми та гранти як джерела фінансування інноваційних розробок. Охарактеризувати особливості функціонування діючої системи міжнародних донорських організацій; розкрити специфіку управління білатеральними проектами науково-технологічного співробітництва. Управління виконанням проектів, підтриманих Українським науково-технологічним центром (STCU); детально висвітлити рамкові програми науково-технологічного розвитку Європейського Союзу.	1
Всього за модуль 3	7
Разом	28

6.2. Практичні заняття

Тема і зміст заняття	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1.</i>	
Трансфер технологій як інструмент просування інновацій	
<p>Тема 1.1. Поняття категорії комерціалізації результатів наукових досліджень. Економічна природа інноваційних продуктів та об'єктивна необхідність в їх комерціалізації. Алгоритм пошуку та обґрунтування прийняття рішення щодо комерціалізації винаходів та ноу-хау. Еволюція парадигми впровадження винаходів у серійне виробництво та використання.</p>	4
<p>Тема 1.2. Сутність та структура відносин інтелектуальної власності. Складові системи і принципи управління інтелектуальної власності. Характеристика майнових прав інтелектуальної власності. Правові інструменти охорони об'єктів інтелектуальної власності. Авторські і суміжні права. Особливості правової охорони комп'ютерних програм і баз даних. Патенти на винаходи, корисні моделі, промислові зразки. Порядок оформлення прав на раціоналізаторську пропозицію.</p>	3
<p>Тема 1.3. Об'єкти промислової власності та методи їх комерціалізації. Правові засади обліку та використання об'єктів права інтелектуальної власності у господарській діяльності. Правові засади бухгалтерського обліку інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів. Інвентаризація об'єктів права інтелектуальної власності. Оцінка об'єктів права інтелектуальної власності. Характеристика основних способів оцінки. Первинні документи бухгалтерського обліку інтелектуальної власності. Оподаткування доходів від комерціалізації інтелектуальної власності. Роялті як об'єкт оподаткування: поняття, ознаки, особливості оподаткування.</p>	3
Всього за модуль 1	10
<i>Змістовий модуль 2.</i>	
Нормативно-правове забезпечення інтелектуальної власності та ліцензування	
<p>Тема 2.1. Комерціалізація наукових досліджень та розробок. Наукові дослідження та розробки як об'єкти правової охорони. Правове регулювання наукової діяльності. Види наукових результатів. Правове регулювання науково-дослідних робіт. Правове регулювання створення науково-технічної продукції. Правове регулювання наукових досліджень з державним фінансуванням. Договори на науково-дослідні, дослідно-конструкторські та технологічні роботи. «Research & Development» компанії.</p>	3

<p>Тема 2.2. Ліцензування інтелектуальної власності як форма комерціалізації. Ліцензування інтелектуальної власності. Поняття ліцензії у сфері інтелектуальної власності. Перехресне ліцензування. Види ліцензій. Виключна ліцензія. Одиначна ліцензія. Невиключна ліцензія. Субліцензії. Переваги і недоліки ліцензій різних видів. Вільні публічні ліцензії. Зміст ліцензійних договорів. Права та обов'язки сторін. Ліцензійні платежі.</p>	3
<p>Тема 2.3. Правове регулювання комерціалізації об'єктів авторського права. Договірні відносини щодо комерціалізації об'єктів авторських прав. Авторський договір: поняття і основні види. Договір на створення об'єкта за замовленням і використання. Авторський договір про передання (відчуження) виключних прав на твір. Види платежів.</p>	4
Всього за модуль 2	10
<i>Змістовий модуль 3.</i>	
Особливості функціонування ринків трансферу технологій та організації інноваційного підприємництва	
<p>Тема 3.1. Правове регулювання відносин між учасників щодо комерціалізації інтелектуальної власності. Характеристика ринку комерціалізації інтелектуальної власності. Основні учасники відносин щодо комерціалізації інтелектуальної власності. Спільні підприємства. Spin-off і Start-up компанії. Технопарки та наукові парки.</p>	3
<p>Тема 3.2. Організація та засоби управління трансфером технологій. Методи оцінки інтелектуальної власності. Визначення коефіцієнтів прискорення технологічного процесу і відшкодування витрат на придбання ліцензії. Визначення відносної економії за рік від закупівлі ліцензії. Методика оцінки комерційного потенціалу технологій.</p>	3
<p>Тема 3.3. Міжнародні програми та гранти як джерела фінансування інноваційних розробок. Практика роботи із сайтом Європейської Комісії; наукові засади розробки проектної ідеї, принципи пошуку партнерів проектів; порядок підготовки, складання і подання заявки на грант; порядок розробки проекту кошторису витрат та бюджету проекту; узагальнення складових процедури подання заявки; проведення її експертної оцінки; висвітлення правових аспектів виконання міжнародних проектів в Україні; розкриття питань захисту прав інтелектуальної власності у міжнародних проектах і програмах.</p>	4
Всього за модуль 3	10
Разом	30

6.3. Самостійна робота

Самостійна робота аспірантів, зорієнтована на вивчення та поглибленні знань, а також розвиток практичних вмінь, підвищення світоглядного потенціалу та полягає в:

— опрацюванні аспірантами лекційного матеріалу, пошуку та аналізі наукової літератури, нормативно-правових документів та електронних джерел інформації за проблемою комерціалізації та трансферу інноваційних технологій;

— виконанні завдань для самостійної роботи у системі управління навчанням Moodle (при підготовці до іспиту).

Комплект навчально-методичного супроводу дисципліни (конспекти лекцій, методичні рекомендації для підготовки до семінарських занять та самостійної роботи, робоча програма) є доступні в системі навчання Moodle із локальної мережі Білоцерківського НАУ.

Теми	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1.</i>	
Трансфер технологій як інструмент просування інновацій	
Тема 1. Організація комерціалізації та трансферу технологій. Посередники у трансфері технологій та їх функції. Комерціалізація як етап управління інтелектуальної власності. Основні способи набуття прав інтелектуальної власності. Підходи до вирішення прояву дуалізму прав інтелектуальної власності.	10
Тема 2. Засади правової охорони об'єктів інтелектуальної власності. Правова охорона комерційної таємниці. Забезпечення режиму комерційної таємниці.	10
Тема 3. Формування системи нормативно-правового забезпечення об'єктів інтелектуальної власності підприємства (ЗВО, науково-дослідної установи і т.д). Локальне нормативне регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності. Положення про забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності компанії. Положення про комерційну таємницю. Договори, що встановлюють умови доступу до інформації.	10
Всього за модуль 1	30
<i>Змістовий модуль 2.</i>	
Нормативно-правове забезпечення інтелектуальної власності та ліцензування	
Тема 4. Організаційно-економічне забезпечення процесу розвитку інноваційного підприємництва. Правові засади взаємодії дослідницьких університетів та господарюючих суб'єктів з метою комерціалізації інтелектуальної власності.	10

Тема 5. Договірне забезпечення процесу передачі інноваційних розробок та ноу-хау. Опціональний договір. Договір про передавання ноу-хау. Переваги та недоліки ліцензування та повного передавання прав.	10
Тема 6. Складові авторського договору на передачу права на використання наукового продукту. Авторський договір про передавання виключного права на використання твору. Авторський договір про передавання невиключного права на використання твору. Зміст договорів.	10
Всього за модуль 2	30
<i>Змістовий модуль 3.</i>	
Особливості функціонування ринків трансферу технологій та організації інноваційного підприємництва	
Тема 7. Розвиток підприємництва у процесі комерціалізації інноваційних розробок. Корпоративні посередники. Групові посередники. Індивідуальні посередники. Випадкові посередники.	10
Тема 8. Розробка інноваційного проекту та складові менеджменту його розвитку. Вимоги й стандарти. Підходи до виконання проекту. Організаційна структура. Розробка проектної документації. Менеджмент розривів інноваційного проекту.	10
Тема 9. Рамкова програма Європейського Союзу з досліджень та інновацій «Горизонт-Європа»: пріоритети та можливості для вітчизняних науковців. Пріоритети програми: (Адаптація до кліматичних змін, включаючи соціальні зміни; боротьба із раком; кліматично нейтральні та «розумні» міста, здорові океани, моря, набережні та внутрішні води, здорове харчування та удобрення ґрунту). Можливості програми Горизонт-Європа для науковців в області економіки.	10
Всього за модуль 3	30
Разом	90

6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань

1. Технологія та трансфер технологій.
2. Основні завдання трансферу технологій у життєвому циклі інновацій.
3. Нормативно-правове забезпечення трансферу технологій: організаційні та правові форми трансферу технологій.
4. Права на торговельні марки.
5. Права на торговельні марки закордоном.
6. Порядок отримання прав та їх обсяг.

7. Комерційні найменування.
8. Гудвіл: поняття та правове значення.
9. Стратегії правової охорони результатів досліджень і розробок.
10. Стратегія захисту від конкурентів.
11. Стратегія нападу на конкурентів.
12. Стратегія створення іміджу компанії.
13. Стратегія «вільних інновацій».
14. Правове регулювання відносин щодо службових об'єктів права інтелектуальної власності.
15. Договірне регулювання відносин між роботодавцем і творцем.
16. Винагорода за створення і використання об'єкта права інтелектуальної власності.
17. Організаційно-правова структура комерціалізації наукових результатів, що створюються в рамках університетських досліджень.
18. Підрозділи з питань управління інтелектуальної власності.
19. Правові засади взаємодії дослідницьких університетів та господарюючих суб'єктів з метою комерціалізації інтелектуальної власності.
20. Передліцензійні договори.
21. Договір про нерозголошення.
22. Договір про наміри.
23. Особливості договорів на використання комп'ютерних програм.
24. Види ліцензій на комп'ютерні програми.
25. Особливості правового регулювання господарського використання комп'ютерних програм і баз даних.
26. Особливості виробництва та розповсюдження фонограм, відеограм, комп'ютерних програм і баз даних.
27. Бізнес-інкубатори. Центри комерціалізації технологій.
28. Наукові установи. Дослідницькі університети.
29. Офіси з управління ІВ та трансферів.
30. Посередники на ринку комерціалізації інтелектуальної власності. Їх роль. Види посередників.
31. Види договорів про трансфер технологій.
32. Зміст договорів про трансфер технологій.
33. Ліцензійні договори.
34. Ключові етапи проекту та характеристика його стадій.
35. Плановий бюджет проекту.
36. Припущення й обмеження – передумови.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з розглядом реальних ситуацій із вітчизняної та зарубіжної практики.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з предмету «Комерціалізація наукових досліджень та трансфер технологій» включає тематичне оцінювання та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи аспірантів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, практичні та контрольні роботи.

Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіку виконання завдання.

Модульний контроль проводиться у письмовій формі та у формі тестування.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється здобувачам у журнал академічної групи після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності аспірантів здійснюється у формі іспиту.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність здобувача в дискусії.

Оцінку на практичному занятті здобувач отримує за виконані індивідуальні роботи, зроблені доповіді, презентації, есе, активність під час дискусій.

Під час модульного контролю оцінювання здійснюється за правильність відповідей на запитання та обґрунтовану відповідь на розгляд практичного кейсу, підсумкового контролю – засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання результатів навчання за чотирирівневою шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявив вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтував твердження та висновки, недостатньо певно орієнтується у навчальному матеріалі.
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що аспірант не оволодів програмним матеріалом.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих здобувачем оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$\text{БПК} = \frac{\text{САЗ} \times \text{max ПК}}{5},$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих здобувачем оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність здобувача на занятті у формулі приймається як «0».

Під час проведення іспиту навчальні досягнення здобувачів оцінюються за п'ятирівневою шкалою: відмінно, добре, задовільно, незадовільно з можливістю повторного складання, незадовільно з обов'язковим повторним вивченням.

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «іспит»

Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	ІНДЗ	Іспит	Загальний бал
Максимально можлива кількість балів	10	20	10	20	10	30	100

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

При здійсненні освітнього процесу з дисципліни «Комерціалізація наукових досліджень та трансфер технологій» використовуються інформаційні технології, які включають (комп'ютери, програмне забезпечення та мережі), необхідні для управління інформацією (створення, зберігання, управління, передача та пошук інформації): технічні засоби: комп'ютерна техніка та засоби зв'язку (ноутбук, проектор, екран, USB-накопичувачі та ін.);

комунікаційні засоби (перевірка домашніх завдань та консультування через електронну пошту);

організаційно-методичне забезпечення (електронні книги, статті та навчально-методичні матеріали, комп'ютерне тестування, використання електронних мультимедійних презентацій при проведенні лекційних і семінарських занять (Microsoft Office – Excel, Power Point, Word та ін.), пошукові системи, електронна пошта та ін.).

Наочні засоби:

1. Слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова література

1. Андропова О.Ф., Череп А.В. Трансфер технологій як інструмент реалізації інноваційної діяльності: монографія. К.: Кондор, 2007. 356 с.
2. Дідківський М.І. Міжнародний трансфер технологій: навчальний посібник для вузів К.: Знання, 2011. 365 с.
3. Мокій А.І., Бабець І.Г., Полякова Ю.В. Комерціалізація технологій та об'єктів інтелектуального права: навчальний посібник. Львів: ЛКА, 2019. 416 с.
4. Перерва П., Коциски Д., Сакай Д., Верешне М. Трансфер технологій : монографія. «Апостроф», 2012. 668 с.
5. Підопригора О.А., Святоцький О.Д. Право інтелектуальної власності: Підручник для студентів вищих навч. закладів. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2002. 624 с.
6. Мазаракі А.А., Андрощук Г.О., Бай С.І. Трансфер технологій: підручник. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 556 с.
7. Перерва П.Г., Погорелова М.І., Меховича С.А. Управління інноваційною діяльністю : магістерський курс. Підручник. Харків: Віровець А.П. «Апостроф», 2011. 623 с.
8. Цыбулев П.Н. Маркетинг интеллектуальной собственности: учебное пособие К.: ГИИС, 2008. 184 с.
9. Ястремська О.О. Інтелектуальна власність : навчальний посібник : Вид. ХНЕУ, 2013. 124 с.
10. Зинов В., Сафарян К. Интеллектуальный капитал как базовая характеристика стоимости бизнеса. *Інтелектуальна власність*, 2001, № 5–6. С. 23-25.
11. Гринькевич О.С., Квак С.А. Моніторинг і стратегічна діагностика інноваційного розвитку промислових видів економічної діяльності в Україні. *Ефективна економіка*. 2020. № 3. С. 1-7.

12. Ажаман І.А. Тенденції стану фінансування інноваційної діяльності в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 23. С. 20-23.

Допоміжна література

1. Barringer B.R. Barringer: Preparing Effective Business Plans: An Entrepreneurial Approach, Global Edition (Vol. Second edition, global edition). Boston: Pearson, 2015. URL : <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&site=eds-live&db=edsebk&AN=1418739>
2. Christensen J.F. Corporate strategy and the management of innovation and technology, 2002. URL: <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&site=eds-live&db=edsbas&AN=edsbas.F8B082CD>
3. Schweitzer F., Gassmann O. Management of the Fuzzy Front End of Innovation. Cham: Springer, 2014 URL: <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&site=eds-live&db=edsebk&AN=649083>
4. Sheen R. HBR Guide to Building Your Business Case (HBR Guide Series). Boston, Massachusetts: Harvard Business Review Press., 2015. URL: <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&site=eds-live&db=edsebk&AN=1798509>
5. Sinek S. Leaders Eat Last : Why Some Teams Pull Together and Others Don't. New York: Portfolio, 2014. URL: <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&site=eds-live&db=edsebk&AN=1130099>
6. David J. Teece. Firm organization, industrial structure, and technological innovation. World Scientific Book Chapters, 2008. URL: https://doi.org/10.1142/9789812833181_0011
7. Манаєнко І.М., Кравець А.І. Фінансування інноваційної діяльності підприємств: українські реалії та досвід ЄС. *Економіка та управління підприємствами*. 2018. № 5. С. 109–115.